gesteld, kan niet als een nadelige en derhalve door het administratief gezag met redenen te omkleden beslissing in de zin van artikel 25 van het Statuut worden aangemerkt.

Het behoort tot de normale uitoefening van het hiërarchieke gezag binnen een administratie, dat ambtenaren overeenkomstig voormeld overeenstemmingsbeginsel hun taken worden toebedeeld, rekening houdend met hun bijzondere bekwaamheden. De daartoe getroffen maatregelen behoeven geen bijzondere rechtvaardiging.

In zaak 338/82,

CARLO ALBERTINI, ingenieur, wetenschappelijke ambtenaar, wonende te Ispra,

en

MARIO MONTAGNANI, ingenieur, wetenschappelijk hoofdambtenaar, wonende te Bologna,

beiden tewerkgesteld bij het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek te Ispra, vertegenwoordigd door A. Ulgheri, advocaat te Milaan, en M. Slusny, advocaat te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van M. Reicherts, advocaat aldaar, Côte d'Eich 7,

verzoekers,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door G. Berardis, lid van haar juridische dienst, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij O. Montalto, lid van haar juridische dienst, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van besluiten van het hoofd van de afdeling „Toegepaste mechanica" van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek te Ispra, waarbij het verzoekers is verboden, in het kader van hun beroepswerkzaamheden contacten te onderhouden met bepaalde externe medewerkers, deel te nemen aan een door de universiteit van Kairo georganiseerde wetenschappelijke conferentie en daar een wetenschappelijk rapport uit te brengen, alsmede van een dienstorder waarbij verzoekers zijn

ontheven van hun verantwoordelijkheid voor de dienst Onderzoek naar het dynamisch gedrag van materialen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: K. Bahlmann, kamerpresident, P. Pescatore en O. Due, rechters,

advocaat-generaal: G. F. Mancini
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop, en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Uiteenzetting van de feiten

Carlo Albertini en Mario Montagnani, wetenschappelijke ambtenaren bij het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (hierna: GCO) te Ispra, verrichten daar bij de afdeling Toegepaste mechanica reeds verschillende jaren onderzoek naar het dynamisch gedrag van materialen. Dank zij hun wetenschappelijk werk hebben zij kennelijk internationale faam verworven op het gebied van het onderzoek naar de reacties van materialen in de dynamica en de constructie van toestellen om dergelijke reacties te meten.

Op 31 augustus 1982 verzochten Albertini en Montagnani het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica om toestemming voor de openbaarmaking van het rapport „Constitutive Equations of Austenitic Stainless Steels in Dynamics. Experiments and Calibration Procedure", dat zij in samenwerking met twee hoogleraren van de universiteit van Bologna hadden opgesteld. Dit rapport was bestemd om op een op 27 december 1982 door de universiteit van Kairo georganiseerde wetenschappelijke conferentie te worden uitgebracht en besproken; het was reeds op 13 juli 1982 door Albertini aan de organisatoren van de conferentie toegezonden.

Bij besluit van 7 oktober 1982 werd verzoekers de toestemming tot openbaarmaking geweigerd; op 5 november 1982 verzette het afdelingshoofd zich tevens

tegen hun deelneming aan de conferentie van Kairo.

Bij nota van 27 september 1982 werd een verzoek van Albertini en Montagnani om een buitenlandse deskundige naar het GCO uit te nodigen, door het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica afgewezen. Bij memorandum van 6 oktober 1982 herinnerde hij hen eraan, dat het Centrum naar buiten toe „met één stem dient te spreken"; hij verweet hun ontoelaatbaar optreden en verzocht hen, voortaan de normale procedures te volgen.

Bij dienstorder van 10 november 1982 deelde het afdelingshoofd een aantal personeelsleden van het Centrum, waaronder Albertini en Montagnani, mee: „De heer V. draagt vanaf heden de verantwoordelijkheid voor het onderzoek naar het dynamisch gedrag van materialen, componenten en structuren, met gebruikmaking van de grote machine voor dynamische proeven".

Op 9 december 1982 dienden Albertini en Montagnani krachtens artikel 90, lid 2, Ambtenarenstatuut tegen al deze besluiten van het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica een klacht in bij het bevoegde hiërarchieke gezag.

II — Schriftelijke behandeling

Op 23 december 1982 hebben Albertini en Montagnani krachtens de artikelen 90, lid 2, en 91, lid 4, Ambtenarenstatuut beroep ingesteld tot nietigverklaring van de litigieuze besluiten wegens schending van de artikelen 17, 21 en 24 van het Statuut.

Op dezelfde dag hebben zij krachtens de artikelen 83, paragrafen 2 en 3, en 84 van het Reglement voor de procesvoering een verzoek ingediend tot opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden besluiten.

Na verzoekers op de dag van indiening van hun verzoek om voorlopige maatregelen in hun mondelinge opmerkingen te hebben gehoord en nog vóór dat de Commissie haar opmerkingen had ingediend, heeft de president van de Tweede kamer, waarnemend voor de president van het Hof, krachtens artikel 84, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering op 23 december 1982 de navolgende beschikking gegeven (Jurispr. 1982, blz. 4667):

1. Het verzoek tot opschorting van de tenuitvoerlegging van de besluiten van het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica van het GCOK van 7 oktober en 5 november 1982, wordt afgewezen.
2. De beslissing op de andere verzoeken wordt aangehouden.
3. De beslissing omtrent de kosten wordt aangehouden.

Na kennis te hebben genomen van de schriftelijke opmerkingen van de Commissie over het beroep in kort geding, heeft de president van de Tweede kamer op 1 februari 1983 een tweede beschikking gegeven (Jurispr. 1983, blz. 145), luidend als volgt:

1. De verzoeken om opschorting van de tenuitvoerlegging van de besluiten van het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica van het GCOK van 27 september, 6 oktober en 10 november 1982, worden afgewezen.
2. De beslissing omtrent de kosten wordt aangehouden.

Op 17 mei 1982, meer dan vier maanden na indiening van de klacht van verzoekers en dus na het stilzwijgend genomen besluit tot afwijzing daarvan, heeft de Commissie een uitdrukkelijk en met redenen omkleed besluit tot afwijzing genomen.

De schriftelijke behandeling heeft een normaal verloop gehad; aan verzoekers is niet toegestaan om na het verstrijken van de daartoe gestelde termijn een repliek in te dienen.

Het Hof (Tweede kamer) heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Verzoekers zijn uitgenodigd, een aantal vragen schriftelijk te beantwoorden; hieraan is na verlenging van de daartoe gestelde termijn gevolg gegeven. Partijen zijn uitgenodigd, hun mondelinge opmerkingen ter terechtzitting toe te spitsen op de in die vragen aangesneden prolemen.

III — Conclusies van partijen

Verzoekers concluderen dat het den Hove behage:

— te verstaan dat zij ingevolge artikel 17 Ambtenarenstatuut het recht hebben, hun rapport openbaar te maken en op de Conferentie van Kairo van 27 december 1982 uit te brengen;

— te verstaan dat het tot aanstelling bevoegde gezag en zijn organen en/of ambtenaren niet bevoegd zijn, verzoekers het recht op openbaarmaking van hun rapport te ontzeggen, daar die ontzegging in strijd is met de in artikel 2 EGA-Verdrag neergelegde grondbeginselen van de Gemeenschap en de in artikel 17 van het Statuut verankerde fundamentele rechten van de onderzoekers;

— in het hogere belang van de ontwikkeling van het onderzoeksprogramma van de Gemeenschappen op het gebied van de toegepaste mechanica, verzoekers het recht toe te kennen om

  — met inachtneming van het gemeenschapsrecht in contact te treden inzonderheid met de instituten en onderzoekers in de landen van de Gemeenschap en in derde landen, die op het gebied van het toegepast onderzoek het meest gevorderd zijn;

  — deel te nemen aan gespecialiseerde conferenties in het kader van de door de Commissie vastgestelde programma's, op het gebied van de toegepaste mechanica en de sector waarin verzoekers werkzaam zijn en waarvan de ontwikkeling onder hun verantwoordelijkheid valt, gelet op zowel de concrete resultaten als de wetenschappelijke waarde van hun arbeid en initiatieven;

— nietig te verklaren de dienstorder van het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica van 10 november 1982, waarbij verzoekers op ongerechtvaardigde gronden en onder voorwendsels zijn ontheven van de verantwoordelijkheid voor het onderzoek betreffende het dynamisch gedrag van materialen en de desbetreffende studies, inzonderheid met betrekking tot het gebruik en de verbetering van de door verzoekers uitgevonden apparaten voor zware lasten;

— verweerster tot betaling van schadevergoeding te veroordelen;

— verzoekers vergoeding van hun kosten toe te kennen, zo het tot aanstelling bevoegde gezag niet onverwijld overgaat tot vernietiging van het besluit en de betwiste maatregelen;

— over te gaan tot maatregelen van instructie, door inzonderheid een getuigenverhoor, een deskundigenonderzoek, een plaatsopneming en de overlegging van documenten te bevelen.

De *Commissie* concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep in zijn geheel te verwerpen;

— verzoekers te verwijzen in de kosten, daaronder begrepen de kosten van het kort geding.

IV — Tijdens de schriftelijke behandeling aangevoerde middelen en argumenten van partijen

A — Algemene opmerkingen

Verzoekers weiden breed uit over de werkzaamheden die zij hebben verricht op het gebied van het gedrag van materialen in de dynamica, de berekeningen in verband met de structuur van kernreactoren, de studies over de weerstand van materialen bij snel wisselende druk en de constructie van instrumenten, installaties, outillage en toestellen om de reacties van materialen te meten.

Verzoekers hebben al deze onderzoeken op eigen initiatief verricht, zonder raad of aansporing van de hogere organen; het waren steeds zij die in contact traden met buitenlandse ondernemingen waarbij het Centrum slechts het administratief kader vormde; elke beslissing en elk initiatief met een wetenschappelijk karakter ging van hen uit; tot 10 november 1982 leidde het laboratorium „voor het testen van materialen in de dynamica" een eigen en origineel wetenschappelijk leven; de structuur van het Centrum heeft slechts marginaal bijgedragen tot de wetenschappelijke ontwikkelingen.

Volgens verzoekers heeft het nieuwe afdelingshoofd, dat in 1976 in dienst is getreden, hun wetenschappelijke initiatieven en successen niet aanvaard; hij heeft een andere persoon aan het hoofd gesteld van de sector toegepaste mechanica van de afdeling; hij heeft geweigerd een technisch beambte in het laboratorium tewerk te stellen; hij heeft een aantal belangrijke wetenschappelijke initiatieven van verzoekers bewust gedwarsboomd en hen ontheven van hun verantwoordelijkheid voor een instrumentarium dat het belangrijkste was van die waarop zij een octrooi hadden verkregen en dat de laatste ontwikkeling van hun onderzoek vormde.

De beweegredenen van het afdelingshoofd moeten worden gezocht in zijn beroepsopleiding, zijn gebrek aan ervaring in het leiden van een moeilijke experimentele sector, zijn neiging om de voorkeur te geven aan personeelsleden die zijn bureaucratische richtlijnen kritiekloos aanvaarden, een zekere wetenschappelijke „afgunst" ten aanzien van verzoekers, en de wil om bepaalde technische en wetenschappelijke kringen van één enkel land te bevoordelen.

De *Commissie* betreurt het optreden van verzoekers, die niet aarzelen om beledigingen te uiten aan het adres van hun rechtstreekse hiërarchieke meerdere. Dergelijke taal is in elk geval ontoelaatbaar, te meer nu de beschuldigingen van verzoekers elke grond missen.

De beledigingen aan het adres van het afdelingshoofd zijn tegenlijkertijd beledigingen aan het adres van de Commissie; de provocerende houding van verzoekers vormt tevens een gebrek aan eerbied voor het Hof.

B — De ontzegging van het recht tot openbaarmaking van het rapport en deelneming aan een conferentie

Verzoekers verwijten het afdelingshoofd dat deze niet heeft aanvaard, dat zij in het belang van hun werk zelfstandig wetenschappelijke contacten op hoog niveau onderhouden; zijn heftige reactie op hun verzoek om toestemming tot openbaarmaking van het voor de Con-

ferentie van Kairo bestemde rapport, vloeit voort uit zijn vijandigheid tegenover personeelsleden die blijk geven van feeling en creativiteit.

De argumenten die zijn aangevoerd om de wetenschappelijke waarde van de betrokken publikatie in vraag te stellen, zijn misleidend en ongegrond.

Het tot verzoekers gerichte verbod om hun wetenschappelijk werk openbaar te maken is pure misbruik van bevoegdheid, te meer daar, in de veronderstelling dat het werk van verzoekers niet de hoge wetenschappelijke waarde zou hebben die de organisatoren van de conferentie eraan hebben toegekend, de instellingen zich daarvoor niet zouden hebben te verantwoorden.

Het afdelingshoofd heeft gehandeld zonder enige rechtvaardiging vanuit wetenschappelijk of ander oogpunt.

De *Commissie* is van mening, dat de weigering om toestemming te geven voor de openbaarmaking van het voor de conferentie van Kairo bestemde rapport en voor de deelneming van verzoekers aan die conferentie, ten volle gerechtvaardigd is om zowel procedurele als fundamentele redenen.

a) Verzoekers hebben niet de normale weg voor het vragen van toestemming tot openbaarmaking bewandeld; zij hebben toestemming gevraagd op 31 augustus 1982, anderhalve maand nadat de tekst van het rapport aan de organisatoren van de conferentie van Kairo was toegezonden.

Deze houding van verzoekers is overduidelijk in strijd met artikel 17, tweede alinea, Ambtenarenstatuut.

b) De verplichting om de vastgestelde procedure te volgen heeft tot doel te verzekeren, dat is voldaan aan het fundamenteel vereiste, inzonderheid in wetenschappelijke aangelegenheden, dat de publikaties het niveau hebben dat de Commissie van haar ambtenaren en personeelsleden mag verwachten en dat geen schaduw werpt op de wetenschappelijke reputatie van het Centrum.

c) Elk artikel waarvoor toestemming tot openbaarmaking wordt gevraagd, wordt door de betrokken afdeling van het Centrum onderzocht. Binnen de afdeling Toegepaste mechanica bestaat er een lectorencomité ad hoc, waarvan het lid of de leden worden aangewezen rekening houdend met het behandelde onderwerp; dit comité brengt een advies uit en stelt eventueel wijzigingen van de betrokken tekst voor; het afdelingshoofd brengt een eindadvies uit, dat aan de directeur van het Centrum wordt voorgelegd.

Verzoekers kunnen niet staande houden, dat zij deze procedure niet kennen.

d) De weigering om toestemming te geven tot openbaarmaking van het betrokken raport is in elk geval ruimschoots gerechtvaardigd om redenen van wetenschappelijke aard.

Andere leden van de afdeling waren het eens met het negatief advies van het afdelingshoofd; in de conclusies van een studiedag over de gedragspatronen van materialen, waaraan verschillende diensten deelnamen, werd bevestigd dat de opmerkingen van het afdelingshoofd op zijn minst gedeeltelijk gegrond waren; twee externe deskundigen die de Commissie nadien raadpleegde, brachten een negatief advies uit over de wetenschappelijke waarde van het rapport.

e) Op 9 maart 1983 vroegen verzoekers om toestemming voor de openbaarmaking van een in augustus 1983 op een conferentie te Chicago uit te brengen rapport. Dit rapport was een gecorrigeerde en verbeterde versie van het litigieuze rapport; daarvoor werd toestemming tot openbaarmaking gegeven. Dit wijst erop, dat het standpunt van het

afdelingshoofd met betrekking tot het litigieuze verzoek tot openbaarmaking ten volle gerechtvaardigd was en dat van enige vijandigheid jegens verzoekers geen sprake is.

f) Het verzoek tot nietigverklaring van de weigering om verzoekers toestemming te geven tot deelneming aan de conferentie van Kairo is, gelet op de datum waarop deze conferentie heeft plaatsgevonden, zonder voorwerp geraakt.

De weigering van de dienstreis is voorts onlosmakelijk verbonden met de weigering om toestemming te geven tot openbaarmaking van het rapport.

Zelfs al kon het verzoek om een dienstreis naar Kairo te mogen maken als een zelfstandig verzoek worden aangemerkt, moet er niettemin aan worden herinnerd dat dienstreizen geen recht vormen voor de ambtenaren die erom vragen; de bevoegde hiërarchieke meerderen kunnen daarvoor toestemming geven voor zover die reizen nuttig zijn. Het beschikbaar zijn van financiële middelen vormt onvoldoende reden om een dienstreis te maken. In casu was het afdelingshoofd van oordeel, dat de dienstreis naar Kairo nutteloos en overbodig was.

Dat de weigering om toestemming te geven voor de betrokken dienstreis niet was ingegeven door enige vijandigheid van het afdelingshoofd jegens verzoekers, blijkt duidelijk uit de vaststelling dat zij in het verleden zeer veel dienstreizen hebben gemaakt.

C — De ontzegging van bepaalde externe contacten

Verzoekers wijzen erop dat zij zeer regelmatig contact hebben met onderzoekers, ondernemingen, instellingen en organismen van buiten de Gemeenschap, en betogen dat de mededelingen van 27 september en 6 oktober 1982 in wezen worden verklaard door het feit dat het afdelingshoofd door zijn eigen schuld het gevoel heeft gekregen, de wetenschappelijke leiding van de sector waarvoor hij verantwoordelijk was, niet in handen te hebben.

Dat verzoekers meermaals hebben moeten voorstellen, beroep te doen op externe theoretische deskundigen, zou te wijten zijn aan het tekortschieten van een ander personeelslid, dat onder het gezag van hetzelfde afdelingshoofd staat.

De samenwerking met de externe deskundige waarvan verzoekers de komst naar het Centrum hadden gevraagd, zou het mogelijk hebben gemaakt om tegen zeer geringe kosten een gemeenschappelijk onderzoeksprogramma op touw te zetten waarvan het belang buiten kijf staat.

Het afdelingshoofd is zich ervan bewust, dat verzoekers nooit ermee zouden instemmen onderzoekscontracten te sluiten met ondernemingen die op het betrokken gebied geen passende wetenschappelijke waarborg bieden; hij geeft er de voorkeur aan, een gebied dat rechtstreeks onder de bevoegdheid van verzoekers valt, over te laten aan personen die hij volgzamer acht voor de tenuitvoerlegging van een beleid dat niet in het belang van de Gemeenschap is.

De *Commissie* is van mening, dat niet kan worden voldaan aan de eisen van verzoekers met betrekking tot het recht om externe contacten te onderhouden en deel te nemen aan conferenties.

a) Zoals het verzoek is geformuleerd, is het niet-ontvankelijk; het Hof kan niet in abstracto beslissen, of iemand een bepaald recht al of niet heeft. Beschouwt men het als een verzoek tot nietigverklaring van bepaalde beslissingen van het afdelingshoofd, dan is het ongegrond.

b) Op grond van de door verzoekers overgelegde stukken kan geenszins worden geconcludeerd tot een algemeen verbod om contacten te onderhouden met externe deskundigen. Blijkens de nota van 27 september 1982 heeft de hiërarchieke meerdere van verzoekers op duidelijk aangegeven gronden één enkel verzoek tot uitnodiging van één enkel deskundige voor een welbepaalde gelegenheid afgewezen.

c) Geen enkele regel verleent een ambtenaar van het Centrum een „recht" op inwilliging van verzoeken tot uitnodiging van externe deskundigen. Het staat aan het afdelingshoofd, wiens taak het is te zorgen voor de goede werking van zijn diensten, te oordelen of externe deskundigen moeten worden uitgenodigd, zulks aan de hand van verschillende criteria, zoals de noodzakelijkheid, de mogelijkheid van andere vormen van contact, het relatieve belang van de specialisatie in het kader van door het Centrum verricht onderzoek en de beschikbare financiële middelen.

d) In het onderhavige geval was het afdelingshoofd van oordeel, dat twee voorgaande bezoeken van de betrokken deskundige teleurstellend waren geweest, dat zijn opvattingen welbekend waren en dat zij samen met andere, op zijn minst even waardevolle opvattingen, zonder zijn aanwezigheid konden worden gebruikt.

De weigering van het afdelingshoofd om de deskundige uit te nodigen, was ten volle gerechtvaardigd en heeft geen enkel recht van verzoekers geschonden.

e) De nota van het afdelingshoofd van 6 oktober 1982 bevat geen enkel algemeen verbod voor verzoekers om met externe deskundigen contacten te onderhouden. Zij eist enkel dat ter zake het huishoudelijk reglement van het Centrum wordt geëerbiedigd. Het is voor een goede administratieve werking, inzonderheid op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek, van wezenlijk belang dat externe contacten worden voorafgegaan door een interne coördinatie. Het is ontoelaatbaar dat onderzoekers in dienst van het Centrum op eigen houtje handelen als waren zij onafhankelijke wetenschappers, die enkel aan zichzelf verantwoording schuldig zijn.

f) De houding van het afdelingshoofd is ruimschoots gerechtvaardigd door de feiten: in het kader van een contract tussen het Centrum en het Politecnico te Milaan hadden verzoekers de neiging, het personeelslid dat was aangewezen als verantwoordelijke voor dit contract binnen het Centrum, buiten spel te zetten.

D — Interne reorganisatiemaatregelen

Verzoekers klagen erover, dat de dienstorder van 10 november 1982 hun in de praktijk de verantwoordelijkheid voor de door hen ontworpen en tot stand gebrachte installatie heeft ontnomen en deze aan een ander personeelslid heeft toevertrouwd.

Verzoekers hebben gedurende een groot deel van de laatste vijf jaar gewerkt aan de bouw van deze zeer bijzondere proefinstallatie en zagen zich plots, wegens persoonlijke opvattingen van het afdelingshoofd en zonder dat zij op enigerlei wijze waren tekortgeschoten, beroofd van een uniek instrument voor de verdere ontwikkeling van hun onderzoek.

Het bestreden besluit had in de praktijk tot gevolg, dat het testen van en de eerste experimenten met de betrokken installatie niet konden plaatsvinden; het

besluit dreigt tot verdere vertraging te leiden indien verzoekers, gezien hun unieke ervaring met het project en met de bouw van de installatie, niet in hun functie worden teruggeplaatst.

De hiërarchieke verhoudingen zijn er om de krachten te bundelen ter bereiking van een nuttig resultaat dat beantwoordt aan een programma; zij mogen geen middel vormen tot persoonlijke vergelding voor een hiërarchieke meerdere, aangesteld in een functie die aan zijn capaciteiten noch aan zijn opleiding beantwoordt.

Volgens de *Commissie* valt de bestreden dienstorder onder de uitsluitende bevoegdheid van het afdelingshoofd, die tot taak heeft alle maatregelen voor de interne organisatie te treffen om zijn dienst optimaal te doen functioneren. De gronden waarop de dienstorder berust, zijn zonder meer geldig; zij beantwoorden aan de eisen van de dienst en schenden geen enkel recht van verzoekers.

a) Wat Albertini betreft moet worden vastgesteld, dat zijn grieven volkomen ongegrond zijn; hij heeft vroegere titel van „sheet holder" bewaard met alle daaraan verbonden taken.

b) Wat Montagnani betreft dient erop te worden gewezen, dat de in de bestreden dienstorder vervatte beslissingen door het afdelingshoofd zijn getroffen na raadpleging van de directeur van het Centrum; het afdelingshoofd heeft onder meer tot taak, het werk in de afdeling zo goed mogelijk te organiseren door aan alle leden van de afdeling hun functie en verantwoordelijkheden toe te wijzen volgens de eisen van de dienst. De betrokken aspecten van het personeelsbeleid binnen een wetenschappelijke afdeling vallen niet onder de bevoegdheid van het tot aanstelling bevoegde gezag, maar onder die van het afdelingshoofd.

c) De gronden waarop de in de dienstorder vervatte maatregelen berusten, zijn blijkens het administratief onderzoek dat werd afgesloten met de afwijzing van verzoekers' klacht, volkomen gerechtvaardigd.

Verzoekers waren niet de enige personeelsleden van het Centrum die hebben meegewerkt aan de bouw van de machine voor grote lasten; in elk geval kunnen zij geen alleenrecht op het gebruik van die machine opeisen.

Wanneer de machine na de constructiefase moet worden afgesteld en vervolgens worden getest, zijn vanuit organisatorisch oogpunt totaal andere bestuurs- en coördinatiecapaciteiten nodig dan in de eerste fase. Een wijziging van de taakverdeling tussen de leden van de afdeling is dan ook niet meer dan normaal; het staat aan het afdelingshoofd, de kundigheden van de afzonderlijke personeelsleden te beoordelen en de taken te verdelen volgens de fundamentele eis van een optimale werking van de dienst. Verzoekers nu, inzonderheid Montagnani, hebben in het verleden blijk gegeven van geringe geschiktheid voor bestuurs- en coördinatiewerk, dat dagelijks frequente contacten met andere afdelingen van het Centrum vereist; verzoekers hadden zich voorts, bewust of niet, teruggetrokken in een „splendid isolation", wat niet bevorderlijk is voor een gezond klimaat van interne samenwerking.

V — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 15 december 1983 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt en vragen van het Hof beantwoord door verzoekers, vertegenwoordigd door A. Ulgheri en M. Slusny — aan laatstgenoemde werd toegestaan, zich in een andere taal dan de procestaal uit te drukken — en de Commissie, vertegenwoordigd door G. Berardis.

Verzoekers hebben hun conclusies nader toegelicht en hun kritiek op de persoon van het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica van het Centrum te Ispra teruggenomen.

Met betrekking tot de weigering van de toestemming, hun rapport voor de conferentie te Kairo te publiceren, hebben verzoekers met name betoogd dat zij de in het Centrum te Ispra (waar geen „lectorencomité" zou bestaan) gebruikelijke weg hebben bewandeld; zij hebben betwist, dat het afdelingshoofd bevoegd was tot toepassing van artikel 17, tweede alinea, van het Statuut, en bevestigd dat het in augustus 1983 op de conferentie van Chicago uitgebrachte rapport verschilde van dat voor de conferentie te Kairo. In elk geval zou de bevoegde autoriteit ter zake niet over een discretionaire bevoegdheid beschikken; meer bepaald zou het wetenschappelijk niveau van de publikatie geen criterium kunnen zijn voor de weigering van de toestemming tot openbaarmaking.

Wat de weigering van de toestemming tot deelneming aan de conferentie van Kairo betreft, hebben verzoekers gewezen op het algemeen belang dat wetenschappelijke ambtenaren erbij hebben, in zo ruim mogelijke mate contacten te kunnen onderhouden met onderzoekers van buiten het Centrum.

De maatregel waarbij zij zijn ontheven van hun verantwoordelijkheid voor de door hen ontworpen en gebouwde installatie, moet volgens verzoekers worden gezien in de algemene context van hun betrekkingen met hun hiërarchieke meerdere. Het zou hier gaan om een individueel besluit, gegeven onder het mom van een algemene maatregel die op misbruik van bevoegdheid berustte. Het betrokken besluit zou voorts niet met redenen zijn omkleed en zijn gegeven door een onbevoegde.

Volgens de *Commissie* is de bevoegde autoriteit bij de toepassing van artikel 17, tweede alinea, van het Statuut wel degelijk gerechtigd, rekening te houden met het wetenschappelijk niveau van de publikatie waarvoor haar toestemming wordt gevraagd. Een deel van de bevoegdheid zou aan het afdelingshoofd zijn gedelegeerd. In elk geval zouden verzoekers geen belang meer hebben bij deze grief, nu hun bijdrage immers met vermelding van hun naam en functie bij het Centrum is gepubliceerd in het boekdeel gewijd aan de conferentie van Kairo.

Voorts, aldus de Commissie, was het afdelingshoofd op grond van een delegatie van bevoegdheden gerechtigd, te beslissen over de deelneming van verzoekers aan de conferentie van Kairo en de interne reorganisatiemaatregelen te treffen die hem noodzakelijk leken.

Ter terechtzitting is aan beide partijen toegestaan een aantal documenten over te leggen; hierover hebben verzoekers op 9 januari en de Commissie op 27 januari 1984 schriftelijke opmerkingen ingediend.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 5 april 1984 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 23 december 1982, hebben Carlo Albertini, ingenieur, wetenschappelijk ambtenaar in de rang A 6, en Mario Montagnani, ingenieur, wetenschappelijk hoofdambtenaar in de rang A 4, beiden werkzaam bij het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (hierna: het GCO) te Ispra, beroep ingestelde ertoe strekkende:

— hun recht te doen vaststellen om een wetenschappelijk rapport getiteld „Constitutive Equations of Austenitic Stainless Steels in Dynamics, Experiments and Calibration Procedure" (hierna: het rapport), door hen opgesteld in samenwerking met twee onderzoekers van de universiteit van Bologna, openbaar te maken en te presenteren op een op 27 december 1982 door de universiteit van Kairo georganiseerde wetenschappelijke conferentie;

— te doen erkennen dat zij het recht hebben, contacten te onderhouden met instellingen en onderzoekers in de Gemeenschap en in derde landen, en

— nietig te verklaren de dienstorder van het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica van 10 november 1982, waarbij zij zouden zijn ontheven van hun verantwoordelijkheid voor het onderzoek naar het dynamisch gedrag van materialen en hun het recht op gebruik van de grote machine voor dynamische proeven zou zijn ontzegd.

Verzoekers vorderen voorts veroordeling van de Commissie tot vergoeding van de schade ontstaan als gevolg van haar onrechtmatig optreden.

2 Uit de instructie van de zaak blijkt dat het beroep, geplaatst in het kader van de artikelen 90 en 91 van het Statuut, in wezen strekt tot nietigverklaring van drie reeksen besluiten of maatregelen van het hiërarchieke gezag van het GCO, te weten

a) twee door het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica ondertekende dienstnota's van 7 oktober en 5 november 1982, waarbij aan verzoekers de machtiging werd geweigerd om voornoemd rapport openbaar te maken en deel te nemen aan de conferentie van Kairo;

b) twee dienstnota's van het afdelingshoofd, de ene van 27 september 1982, houdende weigering om op kosten van het GCO een Poolse deskundige uit te nodigen, en de andere van 6 oktober 1982, waarbij verzoekers werden berispt wegens hun optreden bij de uitvoering van studiecontracten;

c) een dienstorder van het afdelingshoofd van 10 november 1982, waarbij de betrokken ambtenaren, waaronder verzoekers, in kennis werden gesteld van de nieuwe voorschriften inzake de verantwoordelijkheid voor het onderzoek naar het dynamisch gedrag van materialen en inzake het gebruik van de daartoe bestemde onderzoeksinstallatie (de „grote machine").

3 Bij afzonderlijk verzoekschrift van 23 december 1982 vorderden verzoekers in kort geding opschorting van de tenuitvoerlegging van de in de hoofdzaak bestreden besluiten.

4 Bij een nog dezelfde dag gegeven beschikking (Jurispr. 1982, blz. 4667) verwierp de president van de Tweede kamer het verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van de besluiten betreffende de openbaarmaking van het rapport en de deelneming aan de voor 27 december 1982 geplande conferentie van Kairo, en hield hij de beslissing over de andere verzoeken aan. Deze laatste werden wegens gebrek aan spoedeisendheid afgewezen bij beschikking van 1 februari 1983 (Jurispr. 1983, blz. 145).

5 Verzoekers hebben de middelen tot staving van hun beroep niet in juridische termen geformuleerd. Blijkens hun schriftelijke en mondelinge opmerkingen voeren zij in hoofdzaak drie grieven aan. In de eerste plaats zouden de jegens hen getroffen maatregelen zijn ingegeven door vijandigheid van hun afdelingshoofd en derhalve berusten op motieven die geen verband houden met het belang van de dienst. In de tweede plaats zouden de getroffen maatregelen inbreuk maken op hun wetenschappelijke vrijheid; die beperking zou zowel voortvloeien uit de wijze waarop artikel 17, tweede alinea, van het Statuut op hen is toegepast voor wat betreft de openbaarmaking van het betrokken rapport, als uit de belemmeringen opgelegd aan hun contracten met instellingen en onderzoekers van buiten het GCO en de ontheffing van elke verantwoordelijkheid voor het gebruik van de door hen ontworpen en gebouwde installatie voor het onderzoek naar het dynamisch gedrag van mate-

rialen. In de derde plaats zouden de betrokken maatregelen, inzonderheid het besluit van 10 november 1982, niet genoegzaam met redenen zijn omkleed.

6 Met betrekking tot de eerste van de drie grieven dient een preliminaire opmerking te worden gemaakt. Deze grief, die in het verzoekschrift uitgebreid is geformuleerd, bevat verschillende beledigende uitspraken aan het adres van het afdelingshoofd, waarvan sommige zijn eer op menselijk, wetenschappelijk en administratief vlak kunnen aantasten. Deze beweringen zijn pas ter openbare terechtzitting teruggenomen. Daar deze terugneming de eerste grief nagenoeg elke inhoud heeft ontnomen, mag ervan worden uitgegaan, dat verzoekers uiteindelijk staande houden dat de te hunnen aanzien getroffen maatregelen elke motivering missen of zijn ingegeven door redenen die geen verband houden met het belang van de dienst, en in elk geval inbreuk maken op hun wetenschappelijke vrijheid. Het is dan ook tegen de achtergrond van deze voorstelling van de grieven, dat de drie hiervoren omschreven betwistingen dienen te worden onderzocht.

De weigering om machtiging te geven tot openbaarmaking van het rapport en tot deelneming aan de conferentie van Kairo

7 Blijkens het dossier deed Albertini op 13 juli 1982 de oorspronkelijke tekst van het betrokken rapport aan de secretaris-generaal van de conferentie van Kairo toekomen voor opneming in het programma, en gaf hij daarbij te kennen dat hij en Montagnani er belang bij hadden, het rapport tijdens de conferentie te kunnen bespreken. Bij brief van 30 juli 1982 bevestigde de secretaris-generaal de ontvangst ervan en deelde hij verzoekers mee, dat het rapport op de conferentie mocht worden gepresenteerd en zou worden gepubliceerd in het ingebonden boekdeel van congreshandelingen.

8 Op 31 augustus 1982 vroegen verzoekers hun afdelingshoofd om machtiging, hun rapport op de betrokken conferentie openbaar te maken.

9 Bij dienstnota van 7 oktober 1982 formuleerde het afdelingshoofd een aantal formele en inhoudelijke kritische opmerkingen over het rapport. Hij wees verzoekers erop, dat het grootste deel van hun rapport een weergave vormde van elementen die eerder reeds door andere onderzoekers waren bekend-

gemaakt, en dat de enige twee bladzijden die enige inhoud aan hun rapport konden geven, jammer genoeg zeer zwak („very poor") waren. Het afdelingshoofd nodigde verzoekers uit, hun rapport in te trekken. Hij legde bovendien de nadruk erop, dat het niet correct was het rapport aan de organisator van de conferentie toe te sturen alvorens het aan de interne revisieprocedure te hebben onderworpen. Tot slot herinnerde het afdelingshoofd verzoekers met klem eraan, dat de terzake gebruikelijke regels moesten worden gevolgd.

10 Op 5 november 1982 stuurde het afdelingshoofd verzoekers een dienstnota betreffende hun deelneming aan de conferentie van Kairo. Deze nota luidde als volgt:

„Ik heb het programma onderzocht en acht het niet zinvol iemand naar de conferentie af te vaardigen. Het programma vertoont zeer weinig samenhang en is voor ons grotendeels zonder belang (produktie, design, industrial sessions, enz. . . .). Op het programma komen enkele grote namen voor, maar wij kunnen de in hun rapporten vervatte informatie ook langs andere wegen bekomen. De documentatie en de rapporten van de sessie zijn voor ons van weinig belang. Ik heb u gevraagd, uw rapport in te trekken. Mijn bevoegdheid strekt zich uiteraard niet uit tot uw externe medeauteurs. Indien zij het rapport onder de naam van hun universiteit willen uitbrengen, zullen zij zich met hun meerderen moeten verstaan."

11 Blijkens het dossier deelden verzoekers de organisator van de conferentie op 30 november 1982 schriftelijk mee, dat zij nog geen machtiging tot openbaarmaking hadden gekregen en dat het rapport als ingetrokken moest worden beschouwd, indien hij van die toestemming niet binnen de gestelde termijn in kennis werd gesteld.

12 Blijkens niet weersproken verklaringen van de Commissie is het rapport tenslotte daadwerkelijk gepubliceerd in de handelingen van de conferentie, waaraan verzoekers niet hebben deelgenomen.

13 Voor hun stelling dat de tweevoudige weigering waarop zij zijn gestuit onrechtmatig is, beroepen verzoekers zich op dienstnota nr. 13/79 van de directeur van het GCO te Ispra van 15 mei 1979, inzake de procedure tot

aanwijzing van de deelnemers aan wetenschappelijke en technische bijeenkomsten en de indiening van verhandelingen. Zij vestigen vooral de aandacht op twee punten van deze nota, waaruit blijkt dat het aan het hiërarchiek gezag voor te leggen deelnemingsdossier onder meer „zo mogelijk de bevestiging van de aanvaarding van de verhandeling door de organisator" moet bevatten (punt 2.7), en dat de ambtenaren hun ontwerp-verhandelingen aan de organisatoren mogen meedelen „in de vorm van een titel of een samenvatting" (punt 4.1.b). Mitsdien zou verzoekers niet kunnen worden verweten, dat zij aan de organisatoren van de conferentie vooraf hebben meegedeeld wat zij in hun pleidooien een „ruwe schets" of een „eerste ontwerp" noemen.

14 Voorts wijzen verzoekers erop, dat de controle die de instelling krachtens artikel 17, tweede alinea, van het Statuut mag uitoefenen op publikaties van haar ambtenaren waarvan het onderwerp betrekking heeft op de activiteit van de Gemeenschappen, aan beperkingen gebonden is. Daartoe merken zij op, dat ingevolge de tweede zin van deze alinea machtiging tot openbaarmaking alleen kan worden geweigerd indien de beoogde publikatie „de belangen van de Gemeenschappen zou kunnen schaden". Volgens hen kan de beoordeling van die belangen betrekking hebben op problemen als het geheim of de veiligheid, maar kan zij zich niet uitstrekken tot de controle van de kwaliteit van een stuk; de belangen van de Gemeenschappen kunnen niet worden geschaad door de beweerde slechte kwaliteit van een stuk. De weigering om machtiging te geven tot openbaarmaking van een rapport van hoge wetenschappelijke waarde als dat van verzoekers, achten zij des te onjuister.

15 De Commissie betoogt, dat verzoekers de normale procedure voor het vragen van machtiging tot openbaarmaking niet hebben gevolgd en de nauwkeurige en uitdrukkelijke bepalingen van dienstnota nr. 13/79 niet hebben geëerbiedigd. Het op het formulier ad hoc opgestelde verzoek om machtiging zou eerst zijn ingediend anderhalve maand nadat de tekst van het betrokken rapport aan de organisatoren van de conferentie van Kairo was toegestuurd. Deze poging om de hiërarchieke meerderen voor een voldongen feit te plaatsen, zou in flagrante strijd zijn met de statutaire bepaling van artikel 17 en op zich reeds verwerping van het beroep rechtvaardigen.

16 Met betrekking tot de draagwijdte van de controle die de instellingen van de Gemeenschappen krachtens artikel 17, tweede alinea, op de publikaties van hun abtenaren mogen uitoefenen, beklemtoont de Commissie dat op wetenschappelijk gebied een fundamenteel vereiste moet worden geëerbiedigd, te weten dat namens het GCO verrichte publikaties de wetenschappelijke reputatie van de Gemeenschap niet schaden.

17 In casu zou het bevoegde afdelingshoofd verzoekers uitdrukkelijk in kennis hebben gesteld van zijn kritiek op de onvoldoende wetenschappelijke waarde van hun rapport; de Commissie zou ter zake twee externe deskundigen hebben geraadpleegd, de ene behorend tot het Franse Commissariaat voor atoomenergie en de andere tot het Kernforschungszentrum te Karlsruhe; beiden zouden het oordeel van het afdelingshoofd hebben bevestigd.

18 De Commissie merkt voorts op, dat verzoekers in augustus 1983 hebben verzocht, een gecorrigeerde en verbeterde versie van hun rapport te mogen openbaar maken met het oog op een conferentie te Chicago (SMIRT VII). Het binnen het GCO gevormde lectorencomité zou hebben vastgesteld, dat bepaalde als wetenschappelijk onjuist aangemerkte passages van de eerste versie waren geschrapt en dat andere waren verbeterd of aangevuld. Bovendien zou de huidige versie door de toevoeging van geheel nieuwe passages een degelijkheid bezitten die aanvankelijk ontbrak. Tenslotte zou het lectorencomité een aantal wijzigingen hebben voorgesteld, die door de auteurs onmiddellijk werden aanvaard. Daarop, aldus de Commissie, werd machtiging tot openbaarmaking verleend, hetgeen bewijst dat de houding van het afdelingshoofd bij het verzoek om machtiging tot openbaarmaking van de voor de conferentie van Kairo bestemde versie volstrekt gerechtvaardigd was en dat van enige vijandigheid jegens verzoekers geen sprake was.

19 Met betrekking tot de deelneming van verzoekers aan de conferentie van Kairo betoogt de Commissie tenslotte, dat dienstreizen geen recht vormen voor de ambtenaren die erom verzoeken, maar dat de bevoegde hiërarchieke meerderen daartoe machtiging kunnen verlenen voor zover die reizen nuttig zijn en de financiële middelen het toelaten. In casu zou het bevoegde afdelingshoofd hebben geoordeeld, dat de dienstreis naar Kairo nutteloos en overbodig was. De Commissie meent dat deze vraag in elk geval niet meer aan de orde komt, daar de conferentie van Kairo thans tot het verleden behoort.

20 Verzoekers betwisten de argumentering van de Commissie op twee punten.

21 In de eerste plaats zou de Commissie zich niet mogen beroepen op adviezen die na instelling van het beroep zijn ingewonnen en waarover geen onderzoek op tegenspraak heeft plaatsgevonden. In de tweede plaats zou het voor de conferentie van Chicago voorgelegde rapport geenszins een gecorrigeerde versie vormen van het rapport dat in casu aan de orde is, maar een geheel ander document zijn.

22 Met het oog op de beslechting van deze twistpunten dient in de eerste plaats te worden herinnerd aan de bepalingen van artikel 17, tweede alinea, van het Statuut:

„Zonder machtiging van het tot aanstelling bevoegde gezag is het de ambtenaar verboden, alleen of in samenwerking met anderen, enig geschrift waarvan het onderwerp betrekking heeft op de activiteit van de Gemeenschappen openbaar te maken of openbaar te doen maken. Deze machtiging kan alleen worden geweigerd indien beoogde publikatie de belangen van de Gemeenschappen zou kunnen schaden."

23 Voor ambtenaren van de wetenschappelijke en technische groepen van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie wordt deze bepaling aangevuld door artikel 94 van het Statuut, onder meer bepalende dat de verplichting om machtiging te verkrijgen geldt „voor elke publikatie of openbare mededeling" waarvan het onderwerp betrekking heeft op de activiteit van de Gemeenschap.

24 De krachtens deze bepalingen op de betrokken ambtenaren rustende verplichtingen zijn voor het GCO te Ispra uitvoerig toegelicht in dienstnota nr. 13/79, waarvan partijen de pertinentie hebben erkend.

25 Zowel ingevolge voornoemde statutaire bepalingen als blijkens bedoelde dienstnota kunnen de betrokken ambtenaren generlei verbintenis aangaan inzake de officiële deelneming aan wetenschappelijke bijeenkomsten en de indiening van memories, alvorens zij het ontwerp van de stukken die zij op die bijeenkomsten wensen uit te brengen of openbaar te maken aan het hiërarchieke gezag hebben voorgelegd.

26 Dienstnota nr. 13/79 staat de ambtenaren weliswaar toe, de titel van hun bijdragen aan te kondigen en vooraf een samenvatting ervan mee te delen, maar onder punt 4.1.b. wordt uitdrukkelijk gesteld, dat de volledige tekst in geen geval aan de conferentie mag worden overgelegd indien niet naar behoren toestemming is gegeven voor publikatie.

27 Blijkens het dossier echter hebben verzoekers ruim vóór de indiening van hun verzoek om machtiging wel degelijk de volledige tekst van hun rapport aan de organisatoren van de conferentie van Kairo meegedeeld en daarbij het verlangen geuit, aan de conferentie deel te nemen. In zijn dienstnota van 7 oktober 1982 heeft het afdelingshoofd hun dan ook volkomen terecht eraan herinnerd, dat zij de ter zake geldende regels moesten eerbiedigen.

28 Voor zover de beoordeling van de inhoud van het rapport, gezien deze onmiskenbare schending door verzoekers van de krachtens het Statuut en dienstnota nr. 13/79 op hen rustende verplichtingen, nog van belang is, dient het volgende te worden toegevoegd.

29 Zoals de Commissie terecht opmerkt, heeft het bevoegde gezag het recht alle aspecten van een mededeling of een document, waarvan het onderwerp betrekking heeft op de activiteit van een gemeenschapsinstelling, in aanmerking te nemen, om na te gaan of openbaarmaking ervan strookt met de belangen van de Gemeenschap. Inzonderheid in het geval van een onderzoeksdienst als het GCO is het bevoegde gezag gerechtigd, de wetenschappelijke waarde van een werk te beoordelen om na te gaan, welke invloed een eventuele openbaarmaking op de wetenschappelijke reputatie van het GCO zal hebben.

30 Blijkens het dossier heeft het afdelingshoofd, dat krachtens de interne regeling van het GCO tot taak had controle uit te oefenen op het wetenschappelijke werk van de onder zijn gezag geplaatste diensten, zijn rechtmatige beoordelingsbevoegdheid niet overschreden door het ontwerp-rapport te beoordelen vanuit het oogpunt van de wetenschappelijke kwaliteiten die wenselijk zijn voor namens het GCO uitgebrachte werken. Verzoekers zijn er niet in geslaagd, omstandigheden aan te voeren waaruit zou kunnen blijken dat deze beoordeling op een kennelijke onjuistheid berust.

31 Onder deze omstandigheden is het niet nodig, de adviezen te beoordelen die de Commissie later heeft ingewonnen of te antwoorden op de vraag, of het verslag dat nadien op de conferentie van Chicago is uitgebracht een verbeterde versie van het omstreden rapport dan wel een totaal ander stuk is.

32 Met betrekking tot het probleem van de deelneming aan de conferentie van Kairo, waaraan verzoekers nog steeds een principieel belang hechten, moet worden opgemerkt, dat het uitsluitend aan het hiërarchieke gezag staat om in volle vrijheid te beslissen, of het wenselijk is ambtenaren in hun officiële hoedanigheid aan dergelijke wetenschappelijke bijeenkomsten te laten deelnemen. Verzoekers kunnen hun afdelingshoofd derhalve niet verwijten, te hebben geoordeeld dat de conferentie van Kairo — ongeacht overigens het belang van haar werkzaamheden — vanuit het oogpunt van de taken van het GCO onvoldoende belangrijk was.

33 Voor zover de aan gebrek aan motivering ontleende grief betrekking mocht hebben op beide litigieuze besluiten, moet tenslotte worden vastgesteld dat beide een uitdrukkelijke — door de belanghebbenden overigens perfect begrepen — motivering bevatten.

34 Uit het voorgaande volgt, dat de grieven tegen de door het hoofd van de afdeling Toegepaste mechanica ondertekende dienstnota's van 7 oktober en 5 november 1982 moeten worden afgewezen.

Het verbod om bepaalde externe contacten te leggen

35 In hun verzoekschrift en in hun pleidooien klagen verzoekers erover, dat zij stelselmatig zijn belemmerd in hun pogingen om wetenschappelijke contacten te leggen met instellingen of onderzoekers in de Gemeenschap en in derde landen. Evenwel wordt slechts van twee voorvallen nietigverklaring gevorderd, te weten de weigering om een Poolse deskundige in het Centrum te ontvangen en de berispingen van verzoekers wegens hun optreden bij de uitvoering van bepaalde onderzoekscontracten. Het onderzoek van het Hof moet zich derhalve tot deze twee voorvallen beperken.

36 Op de grieven van verzoekers heeft de Commissie geantwoord, dat hun nooit in algemene termen is verboden contacten te onderhouden met deskundigen van buiten het GCO. De twee door verzoekers genoemde voorvallen moeten op hun intrinsieke waarde worden beoordeeld; de Commissie is van oordeel dat de weigering in het eerste geval en de berisping in het tweede volkomen gerechtvaardigd waren.

37 Met betrekking tot de afwijzing van het voorstel om een Poolse deskundige uit te nodigen, blijkt uit de inhoud van het bestreden besluit, dat de kosten die deze uitnodiging voor een wetenschappelijk verblijf in het GCO zou meebrengen, door de Gemeenschap dienden te worden gedragen. De machtiging voor een dergelijk verblijf valt onder de bevoegdheid van het hoofd van de betrokken dienst; verzoekers hebben generlei recht om zich erover te beklagen, dat naar het oordeel van het betrokken afdelingshoofd de prestaties van genoemde deskundige tijdens eerdere bezoeken teleurstellend waren gebleken en een nieuwe uitnodiging derhalve niet wenselijk was.

38 Blijkens de inhoud van de dienstnota van 6 oktober 1982 heeft het afdelingshoofd verzoekers verweten, dat zij zich met de uitvoering van een onderzoekscontract hebben bemoeid buiten weten van de hoofdverantwoordelijke voor dat contract, dat zij een door een Frans organisme aan het GCO gerichte brief aan een derde hebben doen toekomen, en dat zij zich ten onrechte hebben ingelaten met een ander contract. Deze voorvallen waren voor het afdelingshoofd enkel aanleiding, verzoekers eraan te herinneren dat „het GCO naar buiten toe met één stem moet spreken", en hun handelwijze als ontoelaatbaar te bestempelen omdat zij „verwarring schept bij de externe medewerkers, en chaos binnen het GCO".

39 Nu deze dienstnota enkel tot doel had, verzoekers te herinneren aan bepaalde elementaire beginselen die gelden voor elke administratie in haar betrekkingen met derden, kan zij niet worden beschouwd als een handeling waardoor de betrokkenen zich bezwaard kunnen achten in de zin van de artikelen 90 en 91 van het Statuut.

40 De in het kader van dit onderdeel van de vordering ontwikkelde grieven moeten derhalve bij gebrek aan belang worden afgewezen.

De ontheffing van verzoekers van hun verantwoordelijkheid voor het onderzoek naar het dynamisch gedrag van materialen

41 Het onderwerp van deze grief is een dienstorder van het afdelingshoofd van 10 november 1982, die onder andere aan verzoekers was gericht en waarvan de inhoud luidt als volgt:

„De heer Verzeletti draagt vanaf heden de verantwoordelijkheid voor het onderzoek naar het dynamisch gedrag van materialen, componenten en structuren, met gebruikmaking van de grote machine voor dynamische proeven.

Zijn eerste taak zal bestaan in het opstellen van een plan voor de bouw van het instrumentarium, een plan voor de afstellingsproeven en een plan voor experimenten op middellange termijn (2 of 3 jaar). Hij zal instaan voor de coördinatie van de berekeningen, die voor dit project noodzakelijk zijn."

42 Verzoekers betogen dat zij als gevolg van die order op het terrein dat hun was toegewezen ten onrechte zijn ontheven van hun verantwoordelijkheid voor een onderzoeksinstrument dat zij zelf hadden ontworpen en aan de bouw waarvan zij verschillende jaren hadden gewerkt.

43 Volgens hen kon het omstreden besluit enkel worden genomen door het tot aanstelling bevoegde gezag en niet door het afdelingshoofd. Bovendien zou het niet naar de eis van artikel 25 van het Statuut met redenen zijn omkleed.

44 De Commissie antwoordt hierop in de eerste plaats dat de klachten van Albertini volkomen ongegrond zijn, daar deze zijn vroegere bevoegdheden volledig heeft behouden; in feite zou het dus enkel om Montagnani gaan.

45 Wat de aard van het omstreden besluit betreft verklaart de Commissie, dat het in casu gaat om een binnen de afdeling Toegepaste mechanica getroffen interne organisatiemaatregel, en dat de dienstorder derhalve niet als een voor verzoekers nadelig besluit in de zin van artikel 25 van het Statuut kan worden aangemerkt. Deze reorganisatiemaatregel was nodig, aldus de Commissie, omdat Montagnani, wiens verdiensten bij de bouw van de machine niet worden betwist, in het verleden niet had aangetoond geschikt te zijn voor het bestuurs- en coördinatiewerk dat na de bouwfase noodzakelijk was. Volgens

de Commissie kunnen verzoekers aan het feit dat zij hebben meegewerkt aan de bouw van de betrokken installatie, die eigendom is van het GCO, in geen geval een exclusief gebruiksrecht ontlenen. De Commissie wijst in dit verband erop, dat verzoekers evenals de andere onderzoekers van het Centrum nog steeds toegang hebben tot dit onderzoeksinstrument.

46 In verband met deze grief dient eraan herinnerd, dat een interne organisatiemaatregel, die geen afbreuk doet aan de statutaire positie van de betrokkenen of aan het beginsel van overeenstemming tussen de rang van ambtenaren en het ambt waarin zij zijn tewerkgesteld, niet als een nadelige en derhalve door het administratief gezag met redenen te omkleden beslissing in de zin van artikel 25 van het Statuut kan worden aangemerkt (zie in dit verband het arrest van 1. 6. 1983, gevoegde zaken 36, 37 en 218/81, Seton, Jurispr. 1983, blz. 1789). Blijkens de in de loop van de procedure verstrekte gegevens heeft de bestreden dienstorder geen wijziging gebracht in het wetenschappelijk karakter van de taken die verzoekers in hun afdeling verrichten. Her behoort tot de normale uitoefening van het hiërarchieke gezag binnen een administratie, dat ambtenaren overeenkomstig voormeld overeenstemmingsbeginsel hun taken worden toebedeeld, rekening houdend met hun bijzondere bekwaamheden. De daartoe getroffen maatregelen behoeven geen bijzondere rechtvaardiging.

47 Blijkens het dossier evenwel, is verzoekers' statutaire positie geenszins aangetast door de maatregelen vervat in de nota van het afdelingshoofd van 10 november 1982, waarbij de verantwoordelijkheid binnen de afdeling voor het beheer van het onderzoeksinstrument aan de bouw waarvan verzoekers hebben meegewerkt, is gewijzigd.

48 Deze grief dient derhalve eveneens te worden afgewezen.

49 Uit het voorgaande volgt dat het beroep tot nietigverklaring moet worden verworpen.

50 Het subsidiair ingestelde beroep tot schadevergoeding geraakt daarmee zonder voorwerp.

De kosten

51 Ingevolge artikel 69, paragraaf 1, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Volgens artikel 70 van het Reglement blijven echter de kosten door de instellingen ter zake van beroepen van ambtenaren gemaakt, te haren laste, onverminderd het bepaalde in artikel 69, paragraaf 3, tweede alinea, betreffende de kosten die naar het oordeel van het Hof vergeefs zijn aangewend dan wel van vexatoire aard zijn.

52 Het Hof is van oordeel dat verzoekers niet in aanmerking komen voor het voordeel van artikel 70, wegens de in verschillende opzichten abnormale en abusieve wijze waarop zij het rechtsgeding hebben gevoerd. Dit gedrag, dat in het kader van de vertrouwensrelatie die binnen de gemeenschapsadministratie dient te heersen ontoelaatbaar is, brengt mee dat verzoekers moeten worden verwezen in alle kosten van de procedure, daaronder begrepen die welke op het kort geding zijn gevallen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

rechtdoende:

1. **Verwerpt het beroep.**

2. **Verwijst verzoekers in alle kosten, daaronder begrepen die welke op het kort geding zijn gevallen.**

Bahlmann Pescatore Due

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 17 mei 1984.

De griffier
voor deze

D. Louterman

Administrateur

De president van de Tweede kamer

K. Bahlmann